

Section II Dalis

SA

TĖVYNĖ

Moteru
ir Vaiku
Laikraštis

„TĖVYNĖS” SPAUDA, 307 W. 30th St., New York City

MOTINOS

Apdrauskite Savo Vaikus

NĖRA reikalo pri-
rašinėti vaikus prie
svetimtautiškų Insu-
rurance kompanijų,
— galite apdrausti
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje. Ap-
drausdami savo vai-
kus S.L.A., mokėsit
mažiau, o atsitikime
nelaimės gausit dau-
giau. Kompanijų a-
gentams mokėdamos
po 10c. savaitėje iš-
mokate per metus
\$5.20; atsitikime ne-
laimės gaunate \$25.
Į S.L.A. mokėsit po
50c. į 3 mėnesius —
per metus išmokėsit
\$2.00, o nelaiminga-
me atsitikime gau-
nate nuo \$25 iki \$100
apsaugos.

NIEKAD nieks ne-
barškina į duris,
kaip daro tokie a-
gentai, rinkdami kas
savaitė dešimtukus:
Susivienijime Lietu-
vių Amerikoje apmo-
kate kartą į tris mė-
nesius arba ir už vi-
sus metus iškalno.
Reikalus atliekat sa-
vo prigimtoje kalbo-
je, o kuopų viršininkai
suteikia jums
nariams viso-
kiariopą naudą.

ISTATAI

PRIĖMIMUI VAIKŲ PRIE Susivienijimo Lietuviu Amerikoje

1. Visi lietuvių, abiejų lyčių vaikai, sveiki ant
kuno ir proto, nuo 1 iki 18 metų amž., gali pri-
gulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

2. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka \$2.00 per
metus, arba 50c. kas 3 mėnesiai, t. y.: sausio,
balandžio, liepos ir spalio mėn. Šio skyriaus
vaikai gauna pomirtinės \$25.00.

3. Vaikai nuo 5 iki 10 m. moka \$2.25 per me-
tus, — pirmą bertainį metų 75c., o kitus tris
bertainius po 50c. Pomirtinės gauna \$50.00. —
Vaikams, nuo 10 iki 18 m. am., mokant po \$2.25
per metus, bus išmokama \$100.00 pomirtinės.

4. Vaikai nuo 1 iki 5 m. amž. moka įstojimo
25c. Įstojimą ir už 1-ą bertainį moka sykiu,
t. y. 75c.; nuo 5 iki 18 m. moka įstojimo 25c.,
50c. bertaininės ir 25c. reikalams, arba viso \$1.00.

5. Visų trijų skyrių vaikai tik išbuvę 30 dienų
Susivienijime gali gauti pomirtinę. Prigulėjimas
vaiko prie S.L.A. skaitosi nuo tada, kada jo įsto-
jimo piningai priimti į Centrą.

6. Vaikai, prisirašę prie S.L.A., gaus iš Centro
paliudijimus, ant kurių bus įrašyta vardas, pa-
vardė ir laikas įsirašymo į S.L.A.

7. Vaikai skolingi už vieną bertainį tampa su-
spenduoti, skolingi už du — liekasi išbraukti.

8. Vaikui mirus, pomirtinę gauna tėvai; nesant
tėvų — giminės, nesant gimiinių — urėdiškai pri-
pažinti vaikų globėjai. Pomirtinę išmokama pri-
stačius paliudijimą, ant kurio turi būti pasirašę
daktaras ir graborius.

9. Vaikai yra paliuosuojami nuo mokėjimo tau-
tiškų centų ir kitokių „ekstra“ mokesčių. Paliuo-
suoti taipgi nuo mokesčių siuntimui delegatų.

10. Vaikai neturi tiesos prie rinkimo delegatų
ir patys negali būti siunčiami kaip delegatai.

11. Vaikai turi būti įrašomi kuopų susirinki-
muose. Kuopų viršininkai ir abelnai visi sąna-
riai turi tēmyti, kad nebutų įrašoma vaikai ne-
sveiki. Abejojant apie vaiko sveikatą, turi būti
pareikalauta daktaro paliudijimas, už kurį apmo-
ka tėvai arba įrašancios vaikus ypatos.

12. Vaikai nedoro pasielgimo, neklausantys tė-
vų, negali būti priimami prie S.L.A.

13. Vaikus prirašantieji turi paduoti teisingai
vaiko metus; neteisingai paduoti metai, jei bus
susekta, vaikas taps iš S.L.A. prašalintas be su-
grąžinimo įmokėtų piningų. Abejojant apie vai-
ko metus, tėvai turi pristatyti gimimo metrikus.

VAIKAI priimami į
S.L.A. nuo 1 iki
18 metų amž.; pas-
kui, be jokio įsirašy-
mo ir be daktaro eg-
zaminacijos pereina
į suaugusių skyrių.
Po prisirašymo, kaip
parodo įstatuose, už
30 dienų vaikai tam-
pa pilnais nariais ir,
atsitikus mirčiai, iš-
mokama pilną įsta-
tuose parodytą po-
mirtinę be atidėlio-
jimo. Vaikai priima-
ma be daktaro pa-
liudijimo — užten-
ka, kad du S.L.A.
nariai patvirtina vai-
ko sveikatą kuopos
usirinkime. Kuopos
randasi kiekviename
mieste.

ŠKAITYDAMOS šį
laikraštį, pratinkit
taipgi ir savo vaike-
lius prie skaitymo:
jiems yra pavestas
Vaikų Skyrius. Me-
dį galima lenkti pa-
kol jaunas, taip ir
vaikelius galima pri-
pratinti skaityti iš
mažens, taipgi supa-
žindinti juos su tąja
Draugija, kuri rupi-
nasi ir teikia savo
reikalingas in-
formacijas.

Reikalaudami platesnių informacijų, kreipkitės prie vietinės kuopos valdybos arba į Centro Sekretorių šiuo adresu:

A. B. Strimaitis

307 West 30th Street
NEW YORK CITY

TREČIAS METINIS IŠVAŽIAVIMAS.

Rašo A. B. STRIMAITIS.

SUSIVIENIJIMO Lietuvių Amerikoje V-to Apskričio trečias metinis išvažiavimas buvo 21 d. Liepos, 1918, Harmony Schuntzen Grasmere Parke, Staten Island, N. Y.

Šis Apskritys susideda iš New Yorko ir New Jersey apielinkių kuopų. Prie Apskričio priklauso 12 kuopų. Apskritys susitvėrė 1914 m. Pirmą suvažiavimą turėjo 22 d. Vasario, 1914, Brooklyn, N. Y. Ligšiol Apskritys turėjo 14 suvažiavimų, tris (gegužinius) išvažiavimus, du prakalbų maršrutus, vieną konkursą narių prirašinėjimui. Žodžiu sakant, padarė nemažą įta-

ką lietuvių tarpe. Ačiu Apskričio pasidarbavimui, susitvėrė keletas naujų kuopų ir jau dabar, kur tik lietuvių burelis randasi, visur galima atrasti ir SLA. narių.

Kitose kolonijose, k. a. Chicago, Shenandoah, moters darbuojasi labai mūsų organizacijos; nemažiau ir mūsų Apskirtyje jos veikia. Kuomet Apskritys buvo paskelbęs konkursą, tai p-lė Sedekerskiutė, Apskričio generalė organizatorė, laimėjo konkursą, nes ji daugiausiai naujų narių prie SLA. per tą laiką prirašė. Gaila, kad nedaug mes tokių darbščių merginų ir moterų turime! Butų malonu, kad dabartiniame laike merginos ir moters atsimintų tą faktą, kad jos užima vyrų vietas, ir imtųsi už darbo rimtai organizuoti netik vy-

rus, bet labiausia moteris prie SLA. Nesa, jeigu dar ilgiau tokiose sąlygose pagyvensim, kaip dabar, tai vyrų netekusios moters pačios turės užimti organizacijoje visas valdvietes; žodžiu sakant, turės organizaciją palaikyti savomis spėkomis. Dabar merginoms ir moterims laikas dėti priė organizacijos!

Viršuje tilpęs paveikslėlis parodo S. L. A. Penkto Apskričio Trečio Išvažiavimo SLA. narių ir viešnių grupelę. Jei jos visos prikaltintų po vieną naują draugę kas mėnuo, tai iki kitam suvažiavimui būtų arti pusė tukstančio. Pažiūrėsim, kokią paveikslą kitame išvažiavime mums mūsų narės suteiks.

MARIJONA DAMIJONAITIENĖ.

Poni M. Damijonaitienė yra moteris SLA. Eks-prezidento p. M. J. Damijonaičio. Ji yra gerai žinoma SLA. nariams, kaipo atsižymėjusi savo darbais organizacijos ir abelnai lietuvių reikalams. Ji buvo delegatė keliuose SLA. seimuose, o paškutiniame SLA. Seime ji atstovavo Chicago moterų 208 kuopą, prie kurios įkurimo nemenkai yra darbo pridėjusi pradžioje 1915 m. Dabar p. Damijonaitienė yra mīnėtos moterų kuopos pirmininkė.

Kuomet kilo sumanymas įkurti mažiems kudykiams prieglaudą, žinomą vardu „VAIKŲ DIENINĖ GLOBA“, poni Damijonaitienė padėjo nemenkai truso prie organizavimo ir nuo pradžios ji yra sekretorė tos įstaigos.

Balandžio 20 d. Chicagoje buvo surengtas tarptautiškas vakaras; p. Damijonaitienė buvo viena iš vadovių lietuviškų šokėjų grupės.

1915 m., kilus sumanymui leisti SLA. Kalendorių, p. Damijonaitienė paėmė ant savęs generalės organizatorės vietą ir nemenkai apskelbimų surinko tarpe Chicago biznierių.

Koki ji organizavimo darbą paima, jai visuomet kuogeriausiai sekasi. Jau arti aštuoniolika metų, kaip ji gyvena Chicagoje, Ill. Retkarčiais rašinėja straipsnius ir į mūsų laikraščius.

Išvalymas šiaudinių skrybėlių.

Sumaišyk šaukštą „oxalic acid“ su ¼ kvortos šilto vandens. Sausai nušluostyk skrybėlę, sausu skuduru, pridabojant, kad skrybėlė nebutų peršlapia. Skrybėlė šveitimui galima panaudoti seną ar nenaudojamą jau dantų šepetuką. Po skrybėlės nušveitimui, kol dar yra šlapia, reikia ją prosyti, kad išdžiūtų. Tai yra praktiškiausias skrybėlių išvalymas. Kadangi „oxalic“ yra nuodai, tad kiek jo liekasi, reikia sunaikinti, kad kas neužsinuodytų.

MARGIS

(Parašė RICHARD HARDING DAVIS,
Liuosai vertė M. SIDABRIUTĖ.).

JAUNAS Karolis gyveno su pažįstamais Southamptone, L. I., kur kiek laiko atgal jisai įgijo geriausio visame mieste jojiko vardą. Užsimerkęs akis ir laikydamos už arklio karčių, jis leisdavo arklių bėgti kaip tik tas norėjo. Jo neatsargumas ir drąsa visus stebindavo, ir vietas, kur jis šokinėdavo, buvo rodomos svetimiems, kaipo „Karolio Šuolis“.

Panelė Arnetą buvo graži, jauna mergina su pulku garbintojų, iš kurių nei vienas ant augštesnio urėdo pas ją nestovėjo: ji į visus vienodai žiūrėjo. Ir nenuostabu. Nebuvo laiko, nei prasmės kitaip daryti. Jos visa mintis buvo užimta vienu daigtu, — tai buvo didelis margai juodas šuo, vardu Margis. Margis turėjo pilną laisvę namuose, kas begalo apsunkindavo ir vargindavo visus svečius. Kur tik Arnetą vaikščiodavo, važiuodavo ar jodavo, šuo niekuomet nuo jos šono neatsitraukdavo. Išsitiesęs gulėdavo jis pas ugnvietę, arba išgąsdindavo prie stalo sėdinčias merginas, netikėtai prikišdamas savo šaltą nosį prie jų rankų ar meiliai uždėdamas savo aštrius nagus ant jų brangių drabužių. Vieni kitiems šnabzdėjo, kad Arnetos namai būtų nepaprastai malonus, jei Margio nebutų, — bet nei vienas neišdrįso jai to priminti, nes ji mylėjo tik tuos, kurie mylėjo, arba nuduodavo mylį, jos šunį.

Arnetos motina vieną kartą parengė draugams ir giminėms vakarėlį, į kurį užkvieta ir Karolį. Atvažiavo jis su savo bagažu iš pat ryto ir rado šeimyną didžiausiam sujudimui, nuo ko ir jo priėmimas nuostojo daug savo paprasto širdingumo. Nors su vargu, bet galų-gale Karolis sužinojo tos visos suirutės priežastį: prapuolė Margis ir ikišiol negalima buvo jo surasti. Suprantama, kad atvykusio svečio svarba negalėjo

lyginties su prapuolusiu šunimi! Besirenkantie svečiai, sužinoję apie atsitikimą su Margiu, įpuolė į nepaprastai linksmą upą iš džiaugsmo; bet Arnetos nusiminimas taip slėgiančiai atsiliepė ant susirinkusiųjų, kad tuoj sugadino viską. Svečiai pradėjo galvoti, kaip išeiti iš nemalonaus padėjimo. Kilo sumanymas sudėti kiek pinigų ir dovanoti tam, kuris suras Margį. Į tą laiką pati Arnetą atėjo į pagalbą.

— Aš manau, — tarė ji tuoj po užkandžiui, — kad vienas iš vyrų turėtų būti tiek mandagus, kad pabandyti mano šunį sujieškoti. Aš tikrai žinau, kad jis toli nebėgė; gi jei jį kas pavogė, tai vagis irgi negalėjo toli nueiti. Kuris iš jūsų busite taip geras? Ponas Karoli, jūs skaitote save už drąsų ir gabų žmogų. Mes nuolatos girdime apie jūsų drąsius žygius. Kodėl jūs neatsistojat ir neapsiimat parodyti man tokį mažą prielankumą?

Pajuokiantis kalbos tonas ižeidė Karolį.

— Aš niekad nevedinau savęs gabiu, — jis atsakė, — gi jieškoti paklydusio šunies po visą apygardą nėra taip lengvas dalykas.

— Žinoma, tas nėra lengva, — atsiliepė vienas vyras, — bet jūs kaip tik tokiais daigtais ir užsiimate, ir juos taip gerai atliekate!

— Taip, — pridėda kitas, — aš iš savo pusės irgi prisidėsiu, jei tik pamėginsi šunį surasti.

— Ačiu, atsako Karolis tykia. — Išrodo, kad tarpe vyrų svečių yra upas paversti mane į šunų-gaudytoją. Nežinau to viso priežasties, bet suprantu gan gerai, kad nėra pas juos jokio noro važinėti po sniegą, trijų pėdų gilų ir švilpauti dėl šunies. Vienok, kad palengvinti mūsų brangios šeimyninkės nusiminimą, aš rizikuosiu gauti uždegimą plaučių. Gi kad padaryti šį atsitikimą žingeidesniu, aš prižadu

parvesti tą šunį čionais prieš arba lygiai ant 8 valandos. Kas kiek duoda atlyginimo?

Susitarė užmokėti šimtą dolarių su išlyga, kad šuo bus grįčioje, šale Arnetos ant 8 arba į laiką vakarienei, nes Karolis griežtai pasakė nepraleisiąs valgio ir dėl visų šunų pasaulyje.

Karolis užsivilko storą sermėgą ir liepė tarnui paduoti rogutes. Paskui prisikimšo kišenius cigarų, pakišo butelį šnapso po sėdyne ir dručiai apdengė kojas uždangalu.

— Jaučiuosi lyg keliaująs į Šiaurės polių... Manau, kad reiktų man bent keleto pagelbininkų", — jis užproponavo.

— Galima padaryti šitaip, — atsako vienas svečias, — galime sudėti dar po 50 dol., ir tas, kurs parves Margi į laiką, gaus visą sumą.

Svečiai priėmė prozociją, ir keturi vyrai, nenorėdami nusileisti Karoliui, nuėjo persimainyti drabužius. Tarnas atvedė keturis pabalnotus žirgus ir kiekvienam jojikiui įteikė ilgą virvę, su kuria būtų galima pririšti Arnetos šunį ir parvesti namo.

Tarp trukšmingų ir linksmų linkėjimų, kurių nesigailėjo merginos, vyrai išsiskirstė, kiekvienas kitokiu keliu.

Buvo labai šalta ir truputį snigo. Karolis į pailsusį arklį. — Pasivažinėsiu už žiurėdamas į daržus ir šonines gatves. Sutikdamas ukininkus, klausinėjo, ar jie nematė tamsiai margo šunies. Niekas nematęs. Neužilgo paliko Karolis miestelį ir įvažiavo į lygumą. Aštrus, šaltas vėjas putė nuo jurų.

— Kas gali buti maloniau, — sako Karolis į pailsusi arklį. — Pasivažinėsiu už visą metą. Jeigu dar sykį prisieis man šiame krašte buti, tai tik su virve mane čia atves! Ta Arneta ir visa jos šeimyna labai malonus žmonės, ar ne? Pasikviečia į svečius, gi paskui išvaro jieškoti šunų... Nežinau, kada beturėjau tokią linksmą dieną!

Laikas nuo laiko jis sustodavo besidairydamas į visas šalis ir tikėdamas pamatyti juodą tašką ant balto sniego. Bet veltui! Nesimatė jokių šunies pėdsakų. Du syk pasitiko jis vieną jojiką, drebantį nuo šalčio.

— O kaip šuo? Matau, dar nesujieškotas? — tarė jisai.

— Šuo? — Klausia Karolis. — Aš visai jo jau nebejieškau. Važinėju tik dėl sveikatos. Tyras oras atgaivina mane ir jausmas sniego užpakalyje labai malonus.

Ketvirtą valandą Karolis, išgėręs netoli visą butelį šnapso, buvo pusiau išalęs. Buvo taip šalta, kad ant cigaro, išimto iš burnos, užsidėdavo ledai, gi kojos jautėsi lyg sulipdytos su lenta.

— Manau kad bus gana, — pasakė jisai ant galo, ir pasuko arklį į Southamptoną. — Labai norėčiau gauti tuos 350 dol., bet savo jauną gražią gyvastį iki kol noriu dar pasilaikyti sau, ir jei nevažiuosiu atgal, tai pavirsiu į ledinį stabą.

Sugrįžęs, iveržė roges į tvartą; iškinkęs arklį, įnėjo į savo kambarį, niekam nematant ir užsirakino, nes nenorėjo kitiems parodyti, kad taip greitai pasidavė. Įnėjęs, persivilko sausais drabužiais ir, atsisėdęs pas šiltą ugnvietę, rukė ir šypsojosi, mąstydamas apie kitus keturis jojikus, braižiojančius po sniegą.

— Gali jie sau turėtis tuos pinigus! Man gera buti ir be jų.

Septintą valandą jis pamatė per langą keturis nusiminusius draugus, parvažiuojančius be šunies. Einant jiems pro jo kambarį, jis išgirdo vieną jų klausiant, ar dar Karolis neparvažiavo ir kitą atsakant, kad taip, parvažiavęs, bet vėl išėjęs pėkščias, nes rogės ir arklis esą tvartė.

— Stebėtina! — atsiliepė balsas. — Aš niekados nemaniau, kad žmogus galėtų turėti tiek drąsos ir energijos. Aš taip sušalau, kad negaliu sulenkti pirštų.

Karolis tyliai nusijuokė; buvo biskį užsnudęs ir jautėsi labai smagiai. Pusė po

septynių jis pradėjo rengties ir į penkias minutes iki aštuonių buvo apsirėdęs dėl pietų. Stovėdamas prie lango, žiūrėjo į mėnulį ir baltą pievą. Sniegas liovėsi snigęs, ir gamta ilsėjosi tykiai ir ramiai. Svietas rodėsi lyg iš balto akmens iškaltas.

Tik staiga Karolis net pašoko. Tolumoje jisai pamatė juodą daigtą ant keturių kojų, besivelkantį per uždengtą sniegu pievą, skaudžiai šlubuojantį ir kilnojantį kojas, vieną po kitai, lyg švinines.

— Del Dievo meilės! Arnetos šuo! — suriko Karolis. Lyg iš kanuolės iššautas, išbėgo iš kambario ir nusileido trepais žemyn. Balsai svečių buvo girdėti kitam kambaryj, bet Karolis nekreipė į juos dėmesio; priemenėje skubiai traukėsi ant kojų šiltus čebatus ir, užsivilkęs sermėgą, kuri uždengė jį nuo ausų iki pėdų, spruko pro duris į daržą.

Šuo turėjo dar tiek spėkos, kad pasitraukti ir pašokti į kitą daržo pusę. Karolis jautė, kad dar tik 3 minutės iki 8-ių beliko ir jisai butinai turi pagauti šunį. Išsišiepęs ir piktas, Margis šokinėjo iš vienos į kitą pusę. Matydamas, kad šuo jau pailsęs ir daug negali pasipriešinti, Karolis puolė ant jo ir, apglėbdamas jį abiem rankom, parpuolė ant žemės, ir abudu vartaliojosi ir rangėsi po sniegą.

Su dideliu vargu Karolis pagaliaus atsisotojo su šunim glėbyje ir vienu žingsniu įbėgo į kambarį, kur stovėjo visi svečiai,

pasirengę eiti pietų. Laikrodis rodė vieną minutę iki aštuonių.

— O ką dabar sakysite? — Sušuko Karolis, iškėlęs vieną ranką, gi su kita laikydamas Margį.

Arneta, pametusi viską, pribėgo prie šunies ir apkabino jį, nepaisant šlapių plaukų ir jos naujų drabužių.

Pažvelgę į laikrodį, vyrai vienu balsu sušuko:

— Išlošta!

— Ponas Karoli, jūs nežinot, kaip aš jums esu dėkinga, — sako Arneta, žiūrėdama į jį pro Margį. — Jūs visas sušalęs ir nuvargęs....

— O, taip, — atsako Karolis, pradėdamas drebėti. — Buvo labai ilga kelionė ir turėjau jį nešti visą kelią... Jei busit taip geri atleisti, eisiu persirengti...

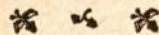
Sugrižo, bet-gi į nepaprastai trumpą laiką.

Girdami jo ištvėrmę, vyrai atmokėjo dovaną, kaip buvo prižadėta.

— Kur tu jį radai? — paklausė vienas.

— Taip, taip, kur jisai buvo? — pakartojo visi svečiai.

— Tą, — atsako Karolis, — tai tik du gyvūnai žino: Margis ir aš pats. Margis negali pasakyti, gi aš — nesakysiu. Jeigu pasakyčiau, tai jūs vėl manytumėt, kad aš skaitau save gabiu, gi aš niekad nesigiriu savo žygiais...

SAUGOKITE SAVO PLAUKUS

(Parašė LINA CAVALIERI, Vertė JUSŲ LAIMĖ).

MOTERIŠKĖS ar merginos dideli plaukai — tai jos turtas, kurio ir už pinigų negalima nupirkti. Gamta mus kiekvieną apdovanojo tuo turtu, daugiau ar mažiau; bet jei to turto mes nesaugosime, tai tos, kurioms gamta buvo šykšti, suvis turės likti be turto. Berods daugelis mūsų puo-

šiasi svetimais arba padirbtais plaukais; dėl to turime labai daug nesmagumo ir nemaža laiko turime pašvęsti svetimų plaukų pritaikymui kasdien. Idant turėtumėm užtektinai savo plaukų, čia paduosiu kelis patarimus, kaip privalome savuosius užlaikyti.

Jei plaukų galai nėra suskilę, tai reiš-

kia, kad yra gerame padėjime ir auga. Suskilę plaukai reikia kirpti. Nėra abejonės, kad tokie plaukai yra nelygūs, bet kerpant reikia kirpti tik tie, kurie yra ilgiausie.

Geriausia yra sušukuoti visi plaukai iš visų pusių ir ilgiausiai išsikišę galukai nukirpti. Kirpti po truputėlį reikia kas antras mėnuo patol, kol visi plaukai susilygins. Kada pastebėsi, jog yra suskilusių plaukų, tad tuojaus truputėlį aplygink.

Kirpimas plaukų kas kelintas mėnuo yra geru dalyku, bet toli gražu dar ne viskas, ko plaukai reikalauja. Jie reikalauja abelai geros priežiūros, t. y. švaraus užlaikymo. Bent vieną kartą mėnesyje plaukai reikia gerai išprausti. Turi atsiminti, kad galvoje pleiskanų neprivalo būti, todėl reikia gerai ištrinkti galvą, dieną prieš prausimą, su taip vadinama vazelinose mos-timi, arba ricinos aliejumi. Tas suminkština apmirusias plaukų dalis ir prašalina pleiskanas. Ant rytojaus prausiant galvą, lengvai pleiskanos galima išplauti.

Prausiant galvą, vanduo reikia pada-

ryti apydrungnis; suminkštšinimui vandens reikia įdėti truputėlis paprastos sodos. Prie to, reikia vartoti „Castill“ muilas. Mazgojant, galvos oda reikia drūčiai trinti pirštų galais, bet ne draskyti su nagais, nes draskymas gali užkenkti odai. Muilas reikia trinti tiesiai ant plaukų, o ne rankas primuilavus tepti plaukus. Taip išsitrinkus, galva ir plaukai reikia išplauti tyru vandeniu. Antras vanduo gali būti šaltesnis, jeigu to reikalaujama.

Ištrinkus galvą, plaukai reikia sausai nugręžti ir susukti. Sausu rankšluosčiu apsupus, per pusę valandos palaikyti; paskui, rankšluostį nuėmus, plaukus paleisti ir ant saulės ir vėjo gerai išdžiovinti. Labai svarbu yra, kad saulės spinduliai ir oras pasiektų galvos odą. Tas sudrutina plaukų šaknis, kraujas pradeda cirkuliuoti po visus dirksnius ir plaukų šaknis, gavusios gamtiško maisto, sustiprėja, leidžia savo stuobriui sparčiai augti. Maža to, — kas vakaras reikalinga sausas galvos trynimas; einant gultų, galais pirštų reikia gerai ištrinti. Trynimas paskatina kraujo cirkuliaciją; tas prisideda prie sustiprinimo plaukų. Apart sauso trynimo, plaukams yra reikalingas geras masažas kas savaitę, o mažiausia — kas dvi savaiti. Reikia sumaišyti žalio muilo viena uncija su puse uncijos alkoholio. Sumaišius gerai, pridėti vieną unciją vandens ir, išnaujo gerai sumaišius, gerai įtrynus į plaukus, galvą išplauti.

Šitaip užlaikant plaukus, visuomet turėsi kuomi žmonėms pasirodyti, nereikės pirktų dėvėti, nei ant pritaikymo bereikalingai laikas leisti.

: Nervų ligos tarpe Anglijos moterų sumažėjo ant penkiasdešimts nuošimčių nuo karės prasidėjimo.

: Francijoje yra pusantro milijono našlių, gaunančių iš valdžios pensijas.

KUDIKIS

Metropolitan Life Insurance Leidimu

Vertė I. B. BRONUŠAS, M. D.

Bonkų šildymas. —

7.—Prieš maitinimo laiką, pieno bonkutė reikia pašildyti, indėti į šilto vandens katilą. Niekomet neimk pieno pašildymui iš bonkutės, iš kurios kudikis yra penimas. Nelaikyk šiltai bonkutės visą naktį. Pienas genda, jei šiltai yra laikomas. Pienas ne būtina turi būti suružęs, kad kudiikiui netiktų. Labai mažos permainos piene gali padaryti jį pavojingu.

Atmainyto pieno pirkimas. —

Atmainytą ir į bonkutę supiltą pieną galima nupirkti kudiikių pieno stotyse arba tam panašiose vietose, kur parduodama „pasteurizuotas“ pienas. Tačiau yra daug geriau, kada pats daktaras parašo receptą, nes juk kiekvienas kudikis nėra toks, kaip kitas. Kudikio, nesusilaukusio vienu metų amžiaus, maistas turi būti vien iš pieno iki aštuonių mėnesių amžiaus, nebent daktaras nurodytų kitaip maitinti. Tuomet galima duoti sudžiuvusios duonos pluta. Jei kudikis yra didelis ir turi kelis dantukus, tai jam galima duoti syki į dieną mažą bliuduką farinos arba krakmolo, kuris reikia gerai išvirinti; paskui galima duoti kitokių dalykų, padarytų iš javų, tik tokie dalykai turi būti vienos valandos virinimo. Duona reikia tiktai duoti prie valgio, kad kudikis nepaprastų tankiai jos valgyti.

Sutaisytieji maistai. — Ilgas sutaisytu maistų vartojimas gali pagimdyti tokias ligas, kaip kaulų suminkštėjimą arba škorbutą. Jokiu budu nereikia vartoti sutaisytu maistų be daktaro leidimo. Jei kudikis suseraga vidurėliais arba vemia, tai tuojaus reikia sulaukyti maistą. Nieko neprivaloma duoti, tik virintą vandenį ir reikia nu-

eiti pas daktarą. Kartais jis gali pasakyti duoti sutaisytą maistą trumpam laikui. Kaip tik kudikis vėl pasitaiso, tai nebereikia daugiau vartoti sutaisyto maisto ir duoti pieną. Daktaras turi nurodyti, kaip pieną sutaisyti.

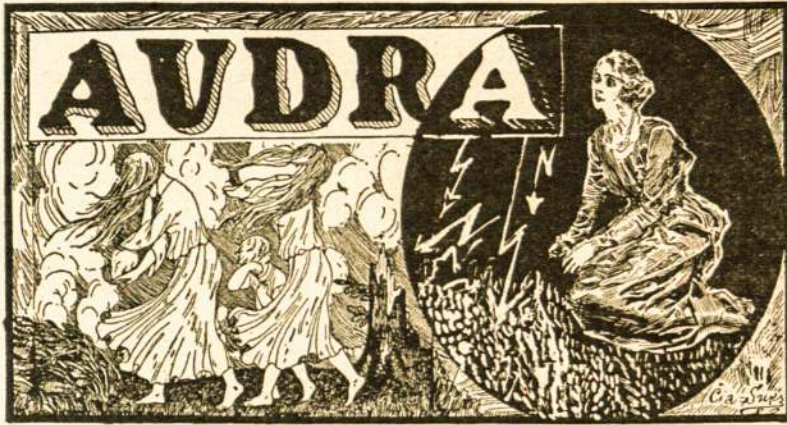
Švarumas ir mokinimas. —

Trijų mėnesių kudikis gal įprasti švariai užsilaikyti. Paskirtame laike kiekvieną dieną kudikis reikia palaikyti ant puodelio. Kuomet kudikis gali pasėdėti, tai tam tikslui reikia nupirkti tam tikrą krėslelę. Kudikis reikia pasodinti į šitą krėslelę paskirtame laike ir nepavelyti palučiu tepiti. Šitam geriausias laikas yra tuojaus po pavalgydinimui ir atsibudus. Kudikis greitai papras motinai nurodyti, kada jis nori krėslo. Kudikis, susilaukęs aštuoniolikos mėnesių arba daugiausia dviejų metų amžiaus, turi švariai užsilaikyti, kuomet nemiega, jei bent jis yra nesveikas arba serga kokia nepaprasta silpnumo liga. Kuomet kudikis susilaukia aštuoniolikos mėnesių amžiaus, tad motina gali pradėti paimti kudiiki nakties laike. Einant gultų, motina turi kudiiki apžiūrėti. Kudikis papranta palaukti ir retai pats teišbunda.

Kudikio rėdymas. —

Tarp trijų ir keturių mėnesių amžiaus kudikis turi pradėti dėvėti trumpos drapanas vietoje ilgų. Permainymo laikas priklauso nuo oro. Reikia padaboti gražią, šiltą dieną drabužių permainymui. Kudikio rėdymas trumpomis drapanomis truputį skiriasi nuo rėdymo ilgomis drapanomis. Išpradžių kudikis rėdoma raiščiais ir megstiniais marškiniukais; paskui — flanėliniais sėjonukais, kuriuos galima prisegti nuo liemens; vėliau — moteriškomis jupelemis. Sijonukai prisegama nuo liemens dėl to, kad butų galima lengviau permainyti.

(Bus daugiau.)

Parašė A. B. STRIMAITIS.

Jurų bangužės,	Lyg ant pustynės
Telkės į burį...	Vargų verpeto....
Ilgu, nuobodu,	Atbalsius sielos
Kur tik pažiuri....	Ar kas suprato..?

LAIMINGI tie žmonės, kurie gyvenime nėra sutikę audrų. Tokie žmonės gali amžius gyventi, — jiems pasaulis visuomet maž-daug vienodas: vienodai jiems teikia laimę, ir nestebėtina, kad senelis, sulaukęs gilaus amžiaus, užklaustas, ar jam nepakarto šio pasaulio vargai atsako, kad jam išrodo, jog jis dar vos tik pradėjęs savo ilgą kelionę, kad jis jaučiasi pilnai patenkintas tuom, ką jam pasaulis davė ir laukia diena po dienos dar laimingesnės ateities, arba, taip sakant, pailsio.

Bet, ant nelaimės, tokių žmonių ne iš šimtų, bet iš tukstančių atrasime vieną. Kiti visi, jei ne vienokius, tai kitokius turi nesmagumus; daugelį rasimė ir tokių, kurie pergyveno baisiausias *audras* savo gyvenime. Jeigu kam gyvenimas nepavyksta iš jaunų dienų, tai audringiausias gyvenimo protarpis prasideda tuomet, kuomet kaip tik ir reiktų labiausiai gyvenimo dienomis džiaugtiesi, t. y. pačiame geriausiame laikotarpyje, kada protas pilniausiai išsivystęs, kada jausmai, nei tas pavasario bijūnas, išskėčia savo žiedo lapus pilniausiame gražume. Kada gamta savo gražumu vilioja į gilią ir nežinomą ateitį. Tuomet ant nelaimingųjų žmonių puola didžiausie gyvenimo žaibai.

Jaunas vaikiną sueina į pažintį su mergina. Per ilgą draugavimą jie susiriša taip tvirtais draugiškumo ryšiais, kad jeigu nesimato vienas su kitu per tulą laiką, pasiilgsta; gavę-gi progą susieiti, neranda galo kalboms, neužtenka malonių žodžių vienas antro pagerbimui. Kalba, svajoja apie ateitį, apie didelius daigtus,

apie prakilnius idealus. Kas į tokių jaunųjų svajones su atidžia prisižiuri, tai mato laimingas jų valandas, nors jie patį gal to nejaučia ir nemoka apkainuoti. Ilgainiui suėjus į porą, prasideda realis gyvenimas, apie kurį pirmiau svajota. Jeigu draugai, kartu gyvendami, laikosi savo užsibriežtų planų, užlaiko prižadus, taikosi su vienas antro nuomonėmis, skaitosi su žodžiais, dalinasi jausmais, atjaučia vienas antro nelaimės, tai ten nėra vietos jokioms kliutims jų gyvenime: jis eina lygiai, abu buna laimingi, pasitenkina tuomi, ką turi. Bet jeigu tik vienas kuris pakrypsta biskelį nuo savo kelio, ten mažu-pamažu iškyla neužsitikėjimas ir dangaus skliautas apsiniaukia, kyla *audra*, kuri visuomet paliečia tą pusę, kuri yra pasišventusi gyventi pagal prižadų, kuri teisingai atidavė savo švenčiausius jausmus savo gyvenimo draugui ar draugei, bet tas draugas (ar draugė) jo atsidaivimo nesuprato, ar — dar blogiau — suprasdamas, neatidavė priderančios pagarbos, neretai gal ir išjuokė. Tas, kurs nemoka savo jausmų branginti, nei savo draugo neapvertina. Toki gyvenimo *audra* siaučia vienur ilgiau, kitur trumpiau, priklausomai nuo to, kiek tas pakeliama. Ir kuomet tokis gyvenimo trynimos iššaukia žaibo spėką, — trenkia perkunas be pasigailėjimo. Tos nematomos spėkos skaudžiau paliestu tampa tas, kurs labiau pamylėjo savo draugą ir atsidavė jam be vilgiystės.

Iš kur atsiranda tarpe porų persiskyrimai, pasimetimai, žudymai, ar nusižudymai? Vis tai iš kentėjimų. O kentėjimai įvyksta dėl įvairių priežasčių, nesiskaitymo su žodžiais, slėpimo jausmų, melagysčių, perdidelių reikalavimų, o labai tankiai ir girtuoklystė, kaipo viso blogo motina, pagimdo visokias nelaimes.

Idant visuomet giedra mums tarnautų, turime lavintiesi, vienas kitą nuodugniai

pažinti. Pažinę ir sutikę draugais pasilikti ant visados, būtina turime duoto žodžio laikyties, nežaisti kitų jausmais, nes jausmų mes patį sau nepasiimam, — tai yra gamtos dovana, o kas gamtos dovanos nemoka pagodoti, tas negali tikėtis gerų pasekmių.

Jei idealizuosime mūsų gyvenimą taip, kaip tas jaunikaitis su panele, tai *audra* nepalytės mūsų gyvenimo!

NAUDINGOS SMULKMENOS

Mazgojimas ir valymas kilimų (divonų).

Pirmiausia kilimai reikia gerai išplakti, kad juose neliktų dulkių. Paskui reikia padaryti skiedalą iš veneciškojo muilo ir tą su šepetio pagalba trinti ant kilimo. Muilą nuplauti nuo kilimo čystu vandeniu; išstarpinti trijose kvortose vandens 1 unciją aluno ir tuomi skiedalu mazgoti kilimas su pagalba kempinės; tokiu būdu spalvos atsinaujina.

—:o:—

Kitas budas: Pirmiausia kilimą ištrinti su šepetiu arba šmotu flanelės, cinku ar kreida, kad atskyrus tuomi nuo kilimo visus nešvarumus. Paskui mazgoti pirma vandenyje su muilu, o paskui vandenyje, atmieštame azoto rugščių, ir galiausiai, ištempus, padžiauti, kad išdžiūtų.

—:o:—

Pietūs be bulvių ir mėsos.

Wisconsino universiteto studentės prirengė pietus redaktoriams ir spaustuvininkams, kurie buvo suvažiavę savo konvencijon į Madison'ą. Pietūs buvo be mėsos ir be bulvių. Pietūs susidėjo iš tų dalykų: kepsnys iš geltonų chiniškų fasolių su kukuruzų miltais; pyragaičiai iš miežinių miltų ir sriuba su pasukomis (maslionkomis), kurią išgalvojo profesorius Samiss. Vieton kvietinės duonos, naudota duona iš

alfalfų. Duona ta turi pilkai-žalią spalvą ir gerą skonį. Ji susideda iš sumaltų alfalfų lapų su stambių kvietinių miltų mažuma. Užgardžiams buvo duota košė, kepta iš sumaltų dobilų lapų, su mažu pridėjimu stambių kvietinių miltų. Gėrimui duota pienas. Visi šitie valgiai svečių pripažinta netik nepaprastai gardžiais, bet ir maistingais. Prirengimui šitų valgių štai kas reikalinga: uždengus laikyti, kol tešla dvigubai iškils. Antru kartu išminkyti, sudaryti kepimui tinkamas bandeles, sudėti į išteptus taukais indus ir leisti vėl iškilti. Galiausiai kept karštame pečiuje per 15 minučių.

—:o:—

Karpė su pilku sosu.

Gardžiausia karpė yra su pilku sosu. Gyva karpė reikia paskersti peiliu, kraują išleidžiant į bliudelį su actu. Vėliau karpė reikia apvalyti iš žvynų, kurie lengvai nuskutami, išimti vidurius ir pačią karpę supjaustyti į didelius šmotus, apsudyti ir palikti ant valandos, kad išsūrėtų. Kada daržovės jau išvirtos iki minkštumo, nusunkt jas ir į jas sudėti karpę, idėt saują radzinkų, apvalytų nuo sėklų ir kietumų ir kelis (šešių užtenka) išilgai perpjautus migdolus. Karpė reikia virti 15—20 minučių. Prieš paduosiant į stalą, reikia sutarpinti šaukštas buterino, pridėti biskis

89391

miltų, atskiest vandeniū, pridėti karmelių arba deginto cukraus ir galiausiai išplakti bliudelyje karpės kraują su actu ir supilti į šitą sriubą, vadinamą sosu. Soso neturi būti perdaug. Karpės šmotus išimti ir sudėti į lėkštą bliudą taip, kad žuvis išrodytų čielą. Bliudo kraštai reikia apdėti išilgai pjaustytomis petruškėmis ir morkvomis, ant viršaus, išilgai karpės apdėti suplėšyti migdolai ir radzinkos, paskui visa tą aplaistyti sosu. Skyrium prie to galima paduoti tirštai išvirtos košės, sumaišytos šaukšto briauna, aplaistytos tarpintu buterinu ir pakraščiais apdėtos petruškėmis.

—:o:—

Skalbimas muslino ir batisto.

Tokie audimai pirmiausia reikia pamerkinti į upelio vandenį. Paskui imasi svaras muilo, 1 lotas aluno, 2 lotai potašo ir verdasi su vandeniu; nuėmus nuo verdančio vandens putas, pasidaro gumulai, kuriais reikia braukyti audimai išilgai siūlų. Vėliau audimai reikia nugręžti ir vėl tas pats atkartoti po kelis sykius. Vėliau audimai reikia perplauti švariame vandenyje, nes nuo prilipusių trupinių audimas gelsta. Galiausiai į tyrą vandenį reikia įpilti kelis lašus tinkturo ir tame audimus perplovis, pakabinti pavėsyje, kad išdžiūtų.

—:o:—

Skalbimas ir garbiniavimas baltų plunksnų.

Paskutus balto veneciškojo muilo, reikia su vandeniu virti palivotame inde per bertainį valandą, paskui šluotele išplakti, kad pasidarytų putas. Putose reikia paskui suvilgyti plunksną, pertraukti jas per pirštus ir išplauti tyrame vandenyje. Paskui iš plunksnų vandenį pirštais išspaudus, plunksnas dėti tarpe dviejų nesuterštų abrusų ir iš jų galutinai vandenį išspausti delnais. Toliau reikia po gerai traukiančiu kaminu užkurti anglių ir ant tų uždėti sieros; plunksnos, po vieną imant abiem rankom už abiejų galų, reikia laikyti prieš degančią sierą, kol plunksna galutinai iš-

džius. Galutinai plunksnų išdžiuvimui reikia jos pakabinti šiltoje vietoje. Kad ištaisius perdaug sulinkusias plunksnas, reikia jas įmerkinti į gerai verdantį vandenį ir iš to išėmus greitai pamerkinti į šaltą, su ledais, vandenį. Sulinkimo neliks nei ženklo.

—:o:—

Išmazgojimas plėtmų iš grindų.

Jeigu grindyse yra plėtmai švieži, tai geriausia juos ištepti žaliu muilu ir už kiek laiko išmazgoti šiltu vandeniu. Jeigu plėtmai yra jau įsisenėję, tad, paėmus riebaus molio, ir, jį atskiedus actu, tuo skiedalu ištepti plėtmas. Plėtmai nuo rašalo galima išmazgoti karštu vandeniu nuo tirštai virtų dobilų. Kitokius plėtmas, kaip tai nuo kavos ir tam panašiai, reikia apipilti skalbimo proškėmis ir ant viršaus uždėti sugeriamo popieriaus. Už kelių valandų proškos reikia nušluoti su šepečiu ir plėtmai jau bus išnykę; o jei dar nebutų išnykę, atkartoti tą patį budą kelis kartus, kol plėtmai išnyks.

—:o:—

Tarakonai.

Visiems yra žinomi tarakonai, kurie ne vienai šeimyninkei jau yra gana įkirėję. Tarakonai prisilaiko daugiausia ten, kur nėra užtektinai tyro oro ir saulės šviesos. Tankiai jų yra didelės daugybės „fliatuose“, kepyklose, restauracijose, pigiuose viešbučiuose ir tam panašiose vietose, iš kur jie lengvai pereina ir į paprastus žmonių gyvenimus.

Aptiekose galima gauti sierinių tepalų, vadinamų „Roach Paste“, kuria galima tarakonus išnaikinti. Galima juos išnaikinti ir šutinant verdančiu vandeniu tas vietas, kuriose jie slepiasi, bet toks vanduo gadina dažinius ir papuošalus. Yra geru daigtu jų naikinimui tai boraksas, sumaišytas su pipirais, barstomas plyšiuose ir kitose vietose, kuriose šitie bjaurybės gyvena. Tarakonų naikinimas yra butinu, nes jie kaip ir musės, platina limpančias li gas.

VAIKŲ SKYRIUS

PRUSŲ LIETUVA

Šalis, kuri vadinama šiandien Prūsų Lietuva, jau du tukstančiu metų prieš Kristaus gimimą buvo žmonių gyvenama. Tais laikais žmonės nežinojo geležies ir kitų naujų ir ginklus dirbdinosi iš akmens. Tokia „akmens gadynė“ buvusi Prusuose, nes žmonės ten bekasinėdami žemę, atranda įvairių akmeninių daiktų: kirvelių, indų, papuošalų ir kitokių. To laiko gyventojai jau laikė naminius gyvulius, kadangi tarp kitų to laiko iškasenų randama arklių, karvių, kiaulių, šunų ir kitokių naminių gyvulių kaulų. Jie mėgo taipogi gražinti savo indus įvairiais raštais ir dėvėjo gintaro karielius.

Tukstantis metų prieš Kristaus gimimą tie žmonės pažino žalvarį ir pametė dirbdinėsi daiktus iš akmenų. Ta „žalvario gadynė“ tęsėsi ligi 400 metų prieš Kristaus gimimą. Tų laikų iškasenose randama daug žalvarinių daiktų: įvairių sagučių, grandinėlių, rankų ir kaklo žiedų ir kitokių. Randama taipogi daug Rymo pinigų.

Kas buvo tie žmonės, kurie tuomet ten gyveno? Rymėnų raštai tuos žmones vadiną *aestiais*, tai yra rytiečiais; bet kokios kilmės ir kalbos buvo tie aestiai, jie nepasako. Daugelis mūsų laikų mokslininkų mano iš vietų vardų, kad tai buta *lietuviių*.

Pirmas tikras žinias apie Prūsų Lietuvos žmones turime nuo to laiko, kuomet į ten atėjo vokiečiai, tik tos žinios dažnai yra neteisingos. Taip, Nadraujos ir Šalaujos kraštus, pirmas apie Pragaro upės uos-

tą ir antras abipusiai Nemuno, priklausė į prūsų kraštų skaičių. Tuo tarpu žinoma, kad tie kraštai nuo senų laikų buvo lietuvių gyvenami, prusai gyveno toliau į vakarus.

Užsimanę pavergti šiandieninį Prūsų Lietuvos kraštą, vokiečiai pas Dangės upės uostą 1252 m. pastatė Klaipėdos pilį. Iš čia jie vedė visą Prūsų Lietuvos pavergimo darbą.

Prieš vokiečių užėmimą, Prūsų Lietuvoje buta augštos kultūros. Gyventojai gyveno sodžiais, dirbo žemę, augino gyvulius ir gaudė žuvis. Turėjo nemaža pilių.

1230 metais vokiečiai — kryžiuočiai pradėjo žygi į Prusus. Prusai smarkiai gynėsi, bet atsilaikyti nebegalėjo ir vokiečiai užkariavo apylenkę po apylenkei. 1255 metais pastatė Karaliaučiaus pilį. Po to vokiečiai — kryžiuočiai užpuolė Nadraują ir Šalaują. Patraukę Pragaro, Angerapės ir Justės upių pakraščiais, užėmė Nadraujos pilis ir 1274 m. Nadrauja buvo jau pavergta. Taipogi neužilgo buvo pavergta ir Šalauja. Kryžiuočių vyresnysis *Vogt Dietrich* iš Labguvos atvežė burį kareivių Nemunu laivais ir išlaipino ties šiandienine Ragaine. Kadangi lietuviai čia nebuvo pasirengę laukti tokių svečių, tai kryžiuočiai greitai įsilaužė į Ragainės pilį ir sudegino ją, o vėliaus pastatydino savąją. Tuo tarpu lietuviai užpuolė Labguvą, žinodami, kad iš ten kryžiuočiai daro žvgius ju krašto gilumon, ir sudegino ją. Bet sunku bu

vo neprisirengusiems lietuviams kariauti ir atsilaikyti prieš kryžiuočius. 1283 metais kryžiuočiai užėmė stiprią lietuvių pilį, kur šiandien yra Lauksargės miestelis, ir nužudė drąsų lietuvių vadą *Sareką* — ir Šalauja veik buvo vokiečių rankose.

Kaip tuomet išrodė užimtoji žemė?

Per 53 kovos metus šalyje bepaliko penktoji dalis gyventojų, o kraštas pavers-ta dykyne. Vyrai buvo nužudyta, moters ir kudikiai buvo išvaryta vergijon, sodžiai išdeginta, pilis išgriauta, dirbamoji žemė apleista, dalis gyventojų buvo išbėgę ana-

pus Nemuno į Didžiąją Lietuvą. Apie Tepliavą, Įsrutį ir Labguvą kryžiuočiai apgyvendino vokiečių iš vakarų, o Panemunėmis pristatė stiprių pylių, iš kurių užpuldi-nėjo ir Didžiąją Lietuvą, kol Vytautas Di-dis 1410 metais nesutrupino kryžiuočių ga-lybės ties Žalgiriu ir vieną kartą ant visa-dos nesustabdė vokiečių užpuldinėjimų. Nuo 1422 metų Prūsų Lietuva vėl buvo su-jungta su Didžiąja Lietuva ir išbuvo prie jos ligi 1815 metų, kuriuose vėl buvo pri-skirta prie vokiečių, po kurių valdžia tebė-ra po šiai dienai.

TEKŠIŲ PASAKOS

(*Marčius Rutinas*).

TEKŠIŲ KRAŠTAS.

Apsčiai gražių ir puikių kraštų yra Lietuvoje, bet nei vienas jų negali prilygti Tekšių kraštui. Niekur nėra tokių gražių apvalių žaliuojančių kalnelių; niekur tie kalneliai taip išsidraikę, kaip paberti karieliai, į visas puses ir nesislapsto vienas už kito, lyg žaidžiantieji vaikai, kaip Tekšiuose. Niekur nėra tokių klonių, — kitur lygių, kaip delnas, kitur išraižytų medžiais, apžėlusiomis upių vagomis, kitur išvadžio-tų žaliomis augštumomis ir mažais kalneliais.

Niekur nėra tokių gražių, slėpiningų, amžiais žaliuojančių girių, kurios vienur, kaip koki kareiviai, petis į petį, stovėtų augštomis eilėmis mėlynu ruku dengtuose kloniuose, o kitur liptų į kalnus, per kal-nus ir leistųsi nuo kalnų į klonius, iš klo-nių vėl liptų į kalnus. Niekur nerasi to-kių skaidrių, tyvuliuojančių, tai sriauniai teškenančių per akmenėlius, tai tyliai ty-lutėliai — tik-tik srovenančių per žalias lankas upelių ir, liuliuojančių sidabro juo-stomis didelių, romių upių, skersai ir išil-gai išvagojusių visą Tekšių kraštą. Nie-

kur nerasime tokių gražių lankų ir pievų, apsidengiančių pavasario metą tai ryškiai geltonomis purėnų prakartėmis, tai rausvo-mis, mėlynomis ir baltomis ašarėlių, gegu-žių, garnių marškomis.

Niekur nerasime taip išsibarsčiusių pa-giriais, paupiais, pakalnėmis ir kalneliais mažų ir didelių, žalumose paskendusių kie-melių; ilgais ruožtais žaliuojančių javų lau-kų; linksmai besiganančių kaimenių; bera-liuojančių piemenėlių.

Niekur nerasime tokio pavasario dan-gaus, tarsi beglamonėjančio visą pasaulį savo mėlynomis akimis, kaip jauno Tekšių bernaičio, pirma meile pamilusio skaisčią Tekšių mergaitę.

Niekur nerasime tokių tylių, tarsi, suvargusių, bet gilių savo jausmu, žmone-lių. — Niekur Lietuvoje gražiau neskamba merginų dainos, kaip Tekšių krašte šiltai gegužės vakarais, kuomet jos ringuoja bli-kėse baltinamus audeklus; niekur taip skardžiai neskamba šaunios bernuželių dai-nos, kaip subatvakariais Tekšiuose; niekur seniai nemoka tokių gražių, žavinančių, ste-buklingų pasakų apie žilą senovę, apie ny-

kiai stuksančius, slėpiningus pilekalnius, užkeiktas pylis, senų tėvučių vargus ir prietikius, kaip Tekšiuose.

O, kiek Tekšiuose yra garsių senovės vietų, o šiandien kurčių ir apleistų kampečių, žmonių baiminga pasaka pažymėtų!

Čia yra pylių, supiltų senoje, senoje gadynėje, kad nuo jų greičiau galima būtų, užplustas šalį, priešininkas pamatyti ir apsiginti; (yra griuvančiųjų pylių su giliais urvais, į kuriuos, anot žmonių pasakos, įmetus akmenėlį, tik nuskamba, nuskamba...); yra drubengių ir užkaborių, kuriuose gyveno garsūs ir baisūs „svieto lygintojai“; yra pareinančiųjų ir išeinančiųjų ežerų; užkeiktų raistų ir akyvarų, besivaidinančiųjų ugnaviečių, bedegančiųjų pinigų, senų apleistų skenduolių, ir paka ruoklių vietų.

Užtiksi Tekšiuose dar senų, apvaliais rąstais, mažučiais langeliais, žaliai apsamanojusiais stogais, surukusių duminių, senais augštiniais ir židiniaiis, kur prisiglaudusių pagiryje ar paežerėje, trobelių, su žilais senučiais ir senutėmis, pažįstančiais visas žoles, besidraugaujančiais su miško medžiais ir paukščiais, apgailėstaujančiais senos gadynės, kuomet upės žuvimis, o girios žvėrimis knibždėję, kuomet žmonės po ponais buvę ir daug kentėję, bet linksmeni buvę ir labiau vienas kitą mylėję ir nusiskundžiančiais jaunųjų madomis ir pratimais....

Galima dar užtikti Tekšių namuose ratelių ir staklių, kur jaunos martelės ir dukterėlės teškinas sau senoviškas drobėles ir milus ir iš jų kraunasi kraitelius.

Galima užėiti namučių, kur dar visi tebedėvi visus savo namų ir seselių verptus ir austus trinyčius ir vilnonius, kur dar nei vienas pirktas siulelis nėra peržengęs per slenkstį...

Yra Tekšių krašte dar ir puikių bernuželių, kurie auginasi šaunius žirgelius, kad sudrebėtų jaunos mergužės širdelė, kaip ji išgirs žirgelio žvengimą pas savo

tėvužio kiemo vartus.

Neišnyko dar Tekšiuose senas tėvučių papratimas pasikieminėti ir pasimylėti vienas pas kitą „senovės budu“, — susieiti ir paužti krikštynose, vestuvėse ir pakasynose.

Mėgsta dar Tekšiuose ir jaunimas pasišokti, skardžiai pasidainuoti suėjimuose, gužynėse ir talkuose. Moka Tekšių bernužėliai-garbanplaukiai ir mėlynakės merguželės karšta meile mylėtis ir net eiti prieš senų tėvučių valelę...

Gražus Tekšių kraštas pavasario metą, kaip visi jo kalneliai ir kloniai apsitaiso jauno, gražaus žalumo rubais ir nuo kalnų toli, toli matyti kaip paskęsta tame žalume artimieji ir tolimieji sodžiai ir bažnytkiemiai; sodnai apsidengia balta žiedų varške; pračiulba girios ir laukai linksmų paukštelių giesmutėmis; anksti rytą ir vėlai vakarą gena piemenukai raliuodami bandas ir varosi artojai žagres į lauką, o vakarą auksuotuose saulėlydžio laukuose atsimuša skambi sidabrinė karštų krutinių daina...

Gražus Tekšių kraštas ir vasarą, kada laukai juruoja plačiomis suaugusių javų vilnimis, o lankose ir pievose sustoja šviežaus, kvapnaus šienučio kugių eilės, ir vėliaus ilgus nukirstų rugių šličių virtinės apjuosia kalnus ir išmargina klonius.

Gražus Tekšių kraštas ir rudens metą, kaip artojai beria rupestingai į sierą žemelę žiemkenčius rugelius ir kvietelius, šarpiai kruta laukuose bulvekasių buriai; pievose pakloti geltoni lineliai, sodnuose sirpsta raudonskruosčiai obuoliai, ir medžiai geltonai ir raudonai pasipuošia.

Gražus Tekšių kraštas ir šaltą žiemužę, kaip vėputiniai, lyg minkštais patalais, užkloja pakiemius, o tankios eglų girios, kaip rutos žaliuoja tolumoje, tarsi, tyčiodamos iš pikto šalčio, o keliu lygiai prašauna su važiomis žmogus...

Gražus, gražus Tekšių kraštas! — Visada gražus!

(Bus Dar.)

PENELOPOS AUDIMAS

Pasakoja BARZDŲ DĖDĖ.

Sena auklė buvo išmintinga. Su tuščiu bliudu rankose ji išėjo iš salės, garsiai skųsdamos ant savo nerangumo. Ir Telemachus, pasilenkęs prie savo tėvo, prašnabzdėjo:

— Ar gal dabar plieksime juos?

VI. — AUDIMAS PABAIGTAS.

Tuo tarpu jaunikiai, susirinkę aplinkui stala, užė daugiau, negu kitais kartais.

— Eik šen, dailioji Penelopa! — jie šaukė. — Eikš ir nušviesk savo veidu mūsų puotą. Elgėta gali papasakoti savo pasakas ryt, nes mes nebegalime ilgiau laukti. Mėnulis jau yra pilnatis ir tamsta prižadėjai tarti savo paskutinį žodį, kaip bus pilnatis. Eikš, pasirink sau vyrą iš mūsų tarpo. Juk-gi žinai, kad Ulysses, jei jis ir yra gyvas, nebežengs į šį namą!

— Taip, pasirinkk! Pasirinkk! — šaukė visi jaunikiai, kada karalienė ėjo į salės priešakį.

— Imk mane, sakė Agelajus, — net ir Apollo negalėtų susilyginti savo dailumu su manim!

— Imk mane, — siulėsi turtingas Antinojus: — tu nedrįsi užrustinti mane, nes a visviena tu busi mano!

— Vadovai ir kunigaikščiai, — pratarė Penelopa, drebančiu balsu, — nepritinka man šitą klausimą išrišti. Palikkime jį dievams. Antai tenai kabo didysis Ulyssos lankas, su kuriuo jis atlikdavo didžiausius žygius, iki jo nepašaukta prie Trojos. Lai kiekvienas jūsų pabando savo spėkas ir įtempia lanką. Aš pasirinksiu už vyrą tą, kurs geriausiai paleis iš to lanko vilyčią.

— Gerai pasakyta! — sušuko visi jaunikiai, — ir mes visi su tuo sutinkame. Paduok mums lanką, Telemachau, ir — bandykime!

Pirmučiausiai Antinojus paėmė lanką

ir ilgai stengėsi, kiek galėdamas įtempti jį. Pagaliaus, netekęs kantrybės, metė jį ant žemės ir pasitraukė į šalį.

— Tiktai milžinas gali vartoti tokį lanką, — jis sušuko.

Po tam visi jaunikiai, vienas po kitam, bandė savo spėkas, bet visos jų pastangos buvo veltui.

— Gal tas senis elgėta atėjo čia, kad dalyvavus šituose bandymuose? — prasišiepė Agelajus.

Ulysses, elgėtos drabužiuose, pasikėlė ir paėjo pirmyn. Jis pakėlė didelį lanką ir apžiūrėjo jį, lig ką atsimindamas.

— Man rodos, — tarė jis, — kad jaunąs budamas mačiau tokį pat lanką.

Paėmė į savo pirštus stygą. Tempdamas nudavė, buk negalys nieko padaryti.

— Užteks! užteks, seni! — sušuko Antinojus, suduodamas jam per žandą. — Mesk lanką ir eik šalin iš tarpo geresnių už tave žmonių.

Umai Ulysses visai atsimainė. Be jokios pastangos ištempė didį lanką ir paleido vilyčią. Paskui, išsitiesęs kiek augštas, nusimetė elgėtos rubus ir pasirodė kuo esąs, — nuo galvos iki kojų apsirėdęs šarvais, — tikras karalius!

— Ulysses, Ulysses! — sušuko Penelopa, alpdama ir puldama į jo glėbį.

Jaunikiai neteko ir kalbos iš nusistebėjimo. Didžiausiame sumišime jie stengėsi pasprukti iš salės. Bet Ulyssos vilyčios buvo greitos ir tikros, ir nei viena jų nenuėjo pro šalį.

— Dabar aš atkeršiju tiems, kurie ėdė mano duoną ir stengėsi suardyti mano namą! — šaukė didvyris.

Zimbt! paleido vilyčią; ir Antinojus puolė ant grindų negyvas. Zimbt! paleido vilyčią; ir šilkais apsirėdęs Agelajus perpuolė. Zimbt! paleido vilyčią; ir turčius Leokritus pavirto į lavoną. Tokiu budu žuvo visi jaunikiai, — užmušti to

žmogaus, kuriam daug buvo pridare skriaudų.

* * *

Rytojaus dienos sulaukus, Ulysses sėdėjo didėje salėje drauge su ištikima jam karaliene, prakilniuojų savo sunum Telemachu, su visais savo tarnais ir tarnaitėmis. Jis visiems pasakojo apie savo ilgas

keliones jurėse. Ir Penelopa pasakojo, kaip ištikimai dabojo jo karalystę ir kaip buvo užgauliojama įvairių jaunikių, norėjusių su ja apsivesti. Paskui atnešė iš savo kambario šmotą minkšto, balto ir neapsakomo gražumo audeklo, ir tarė:

— Štai mano audimas, Ulysse. Prižadėjau pasirinkti sau vyrą tą dieną, kada užbaigsiu audimą. Aš pasirenku tave!

~ ~ ~

IŠMINTINGI VAIKAI.

Buvo puikus vasaros rytas. Dangus buvo giedras. Mažutis vėjalis tik-tik lingavo medžių šakas ir lapus. Paukščiai linksmi čiuobėjo. Aš su savo draugu Keistučiu ėjau apaugusia medžiais sodžiaus gatve. Kartais mudu sustodavova pasižiūrėti javų varpų, pasiskinti garnių, ramunių, vijoklių ir kitokių gėlių; kartais tēmydavo begiedančius paukščius.

— Žiu — kas ten! — Staiga sušuko Keistutis. Keliu šokavo kasžin-kokis sutvėrimas. Mudu abu šokova žiūrėti, kas ten tokis buvo. Pribėgova ir pamatėva, kad tai buvo jaunas šnekutis (špokiukas, varnėnas).

— Jis, tur buti, bus iškritęs iš lizdo! — Tarė Keistutis — ir, dar negalėdamas palėkti, šokinėja po kelią, — jį čia gali katė ar šuo pagauti!

— Pasigaukiva mudu jį ir užsiauginsiva! — Tariau Keistučiui, bet jis atsakė:

— Jis turi tėvą ir motiną, kuriuodu juo rupinasi taip, kaip ir mudviejų tėvai, ir mudu negaliva atimti jo nuo jų!

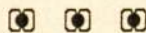
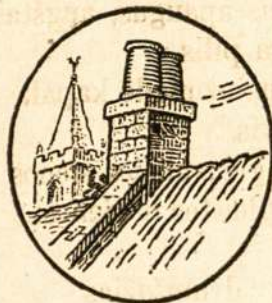
— Bet jį gali šuo ar katė suėsti!

— Taip, gali! — Pritarė Keistutis: — užtat mudu turiva sujieškoti jo tėvus ir atiduoti jiems vaiką!

Tuos žodžius ištaręs, jis privijo šnekutį ir pasigavo. Paukštelis pradėjo rėkti ir spurdėti rankoje. Umai išgirdova iš užpakalio, kasžin-ką piktai čiarkšint. Atsigri-

žova, — žiuriva: senė šnekutienė, įsikandusi didelę trandę, seka paskui mus.

— Eik, pas motiną — ji tave su pusryčiais laukia! — Tarė Keistutis ir ėmetė šnekutį į tankias medžio šakas. Mudu atsitolinova, o motina, linksmi čirkšdama, ėtupė į lapus pas vaiką!

SENOVĖS LIETUVOS PAMINĖJIMAS.

Giedu dainelę — savo giesmelę
Apie rupesnius, vargelius
Lietuvos krašto; ne taip iš rašto —
Giedu senųjų žodelius.

Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų
Kalnai ir maži kalneliai —
Tenai Lietuva per amžius buvo,
Kaip sako mūsų seneliai.

Ten miškai snaudė, ten meškas gaudė
Kasdien lietuviai išseno;
Užė, braškėjo medžiai nuo vėjo,
Ten, kur lietuviai gyveno.

Ant smėlio kalno, ant pilies kalno
 Ažuolai švensti kerėjo
 Ir tie dievaičiai, kokius žemaičiai,
 Kokius lietuviai turėjo.

Tol' už Dauguvos, kraštą Lietuvos
 Smalinė žemė užgavo;
 Šiaurėj Baltmarės, pietuos Juodmarės
 Lietuvą aprubežiavo.

Kijavas, Rusai, Latviai ir Prusai,
 Gudai ir pikti Totoriai,
 Lietuvą pažinę, vainiką pynė —
 Lietuvius dabin' padoriai.

Ir labai buvo plati Lietuva,
 Daug ana žemių įgijo;
 Žmonės laimingi, buvo turtingi,
 Niekur nebuvo vergijų.

TRAKŲ PYLIS.

Pelėsiais ir kerpėms apaugus, augštai
 Trakų štai garbinga pilis.
 Garsius jos valdonus užmigdė kapai,
 O ji tebestovi dar vis.
 Bet amžiai bėga ir griuvančios sienos
 Kasdieną nyksta, apleistos ir vienos...

Kad vėjas pakyla, ir drumždžias
 vanduo

Ir ežeras veržias platyn —
 Vilnis gena vilnį ir bokšto akmuo
 Paplautas nuvirsta žmyn.
 Taip griūva sienos, liudnesnės kas-
 diena,
 Graudindamos širdį lietuvio kiekvieno.

Pilie! tu tiek amžių praleidai garsiai.
 Išauklėjai tiek milžinų!
 Tu Vytauto didžio galybę matei,
 Kad jojo tarp savo pulkų!
 Kur tavo galė, garsi padavimais?
 Kur ta senovė brangi atminimais?

Nutilusios sienos, apleistos visų,
 Be balso ginklų ir žmogaus!

Kiek primenat man jus brangiausių
 laikų

Ant vieškelių amžių plataus?!
 Laikai brangiausi! Ar mums dar
 užklyste?
 Ar jau negrižte, kaip mūsų jaunystė?

J. Maironis.

DIRBTI.

Kelk, drauge — santauti!
 Jau švinta lauke.
 Be pertrukio dirbti
 Sukibkim drauge!

Tėvyne mus šaukia,
 Tėvynė varge:
 Be atvangos dirbti
 Sustokim drauge....

Ir dieną, ir naktį
 Per kiaurus metus,
 Lai darbas žavina
 Be atlaidos mus!

Nekrupauk, jog žusim,
 Įnikę kovot,
 Jog žmonės mus' minčių
 Nebgali sumot:

Dorai tik darbuokis,
 Ant gentės dirvos,
 Tik mandagią mintį
 Barstyki ant jos!

O kas iš to busiant,
 Išvysim paskiaus....
 Tai, na-gi darbuotis
 Sukibkim uoliaus!

Darbuotis su rankom,
 Darbuotis mintim,
 Darbuotis neliaujant
 Diena ir naktim!

Jonas Mačys.

20890 20890

89391

Liet. TSR
 Knygų Rūmų
 Knygų
 Saugykla

MOTERS, SVIESKITĖS!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Kningyne

GAUNAMOS KNINGOS — SKAITYKITE JAS

AMERIKA, 288 pusl.,	75c.
AUDRA RUSIJOJE, 56 pusl.,	20c.
ANDERSONO PASAKOS, 82 pusl.,	20c.
DAKTARAS IŠ PRIEVARTOS (Komedija)	20c.
KAIP GYVANA: Latviai, Suomia, Anglai,	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (I),	20c.
KAIP BULGARAI INGIJO LAISVĖ (II)	20c.
KAS IŠ KUR PAREINA, 64 pusl.,	20c.
KELIONĖ Į ŠIDLAVĄ, 48 pusl.,	15c.
KONRADAS VALENRODAS (Poema), 24 p.	15c.
KRAŽIŲ SKERDYNĖ, 77 pusl.	15c.
KUN. A. BURBA, 29 pusl.	20c.
LIETUVIŠKA CHRESTOMATIJA, 180 psl.	40c.
LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS	
EUROPINĖS KARĖS METU, 102 pusl.	35c.
NAUJAS BUDAS Išmokti Rašyti, 24 pusl. ..	10c.
NUO DEGTINĖS (Komedija), 19 pusl.	10c.
PADĖJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS RUSŲ	
VIEŠPATIJOJE (Rusų kalba), 128 pusl.	1.00
PASNINKAI LIETUVOJE, 16 pusl.,	5c.
PERSPĖJIMAS Apie Šventą Tikėjimą, 63 p.	10c.
PRAŽUVO (Vaizdelis iš gyvenimo), 16 pusl.	10c.
ŠVINTANT (Apysaka iš Bulgarų atgijimo),	25c.
TRACHOMA, Prie Šviesos, 100 pusl.	20c.
"TĖVYNĖS" Kompletai 1909-1910-1911. po	1.00

AIŠOPO PASAKOS

AIŠOPO PASAKOS — tai vienintelis tos rūšies veikalas lietuvių kalboje ir naudinga kiekvienam turėti. Kninga 360 puslapių, su 110 gražių paveikslų, 301 pasakų ir paaškinimų. Tinkanti pamokiniams seniems, jauniems, o ypatingai mažiems.

Motinos, nupirkdamos šią kningą savo vaikeliams, niekad nesigailės, nes vaikai mėgsta tokius skaitymus, ypač kad kiekvienai pasakai yra pritaikytas ir paveikslėlis.

AIŠOPO PASAKOS yra svarbios ne tik savo gražumu, bet ir labai rimta prasme: kiekviename atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienai ydai rasi prilyginimus ir galiaus pamokinius. Tai neišsemiamas šaltinis; iš jų galima panaudoti sakinius viešuose susirinkimuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose.

KAINA SU PRISIUNTIMU I
NAMUS — \$1.25

IŠSKYRUS

AIŠOPO PASAKAS ir 'APŠVIETĄ'
VISAS KITAS KNINGAS SLA.
NARIAI GAUNA UŽ PUSĖ
PAŽYMĖTOS KAINOS

Reikalaudami kningų, parašykite aiškiai kningos vardą.

Piningus geriausiai siųsti per pašto Money

Orderį, paprastame laiške, užadresuojant:

A. B. STRIMAITIS

307 WEST 30th STREET
NEW YORK CITY

PASKAITOS

Žmonių Apšvietai Galima Rengti
Žiemos Metu, nes tai yra Kuopų
Užduotis

NE VISOS KUOPOS TUREJO APDRAUDOS IR SVEIKATOS SAVAITĖ, UŽTAI DABAR GALI PASINAUDOT

KUOPŲ NAUDAI SLA. IŠLEIDO 5-as
PASKAITAS. JAS GALIMA SKAITYTI
DIDELĖSE SUEIGOSE IR KUOPŲ
SUSIRINKIMUOSE. S L A. NARIAI
TAIPGI GALI ĮSIGYTI JAS ::

Kreipkitės į "Tėvynės" Administraciją

LIETUVOJE EUROPOS KARĖS METU

Kninga nušviečia tikrą karės
padėjimą, kaip lietuviai pabėgo
į plačią Rusiją, palikdami savo
ukius, kuomet vokiečiai užėjo.
Kninga 92 puslapių, su 12 didelėlių
puikių paveikslų, paimtų
iš pačių atsitikimų su pabėgėliais.

Kainuoja tiktai 50c. su prisiuntimu.

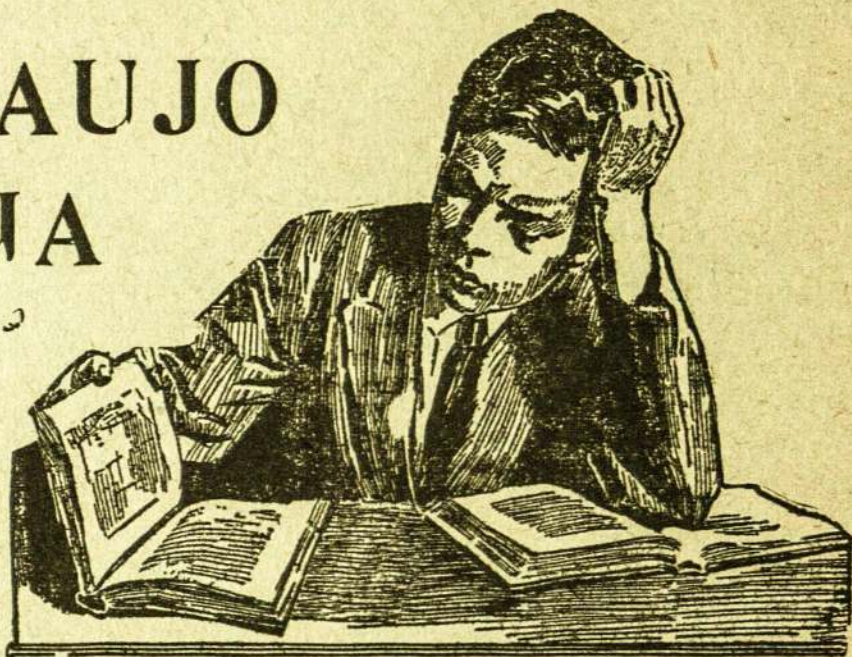
A. B. STRIMAITIS

307 W. 30th Street, New York City

Didelis Veikalas!

KRAUJO SĖJA

Du Tomai
už
\$1.50

KRAUJO SĖJA ŽINGEIDUS VEIKALAS

Yra tai labai užimanti apysaka iš Rusijos karės laikų. Kninga išleista dviejuose tomuose atskiriom. *Tome Pirmam* telpa šie dalykai: Pirmi Aidai. Maskvoje. „Šviesiai-dauggalis“ Tiška. Varšavoje. Testamentas. Į Rytus. Užpakalyje Armijos. Taktika Strategija. Virdulyje. Ant Vandens. Sląstuose. Kontr-Mina. Geniališkas Plenas. Liudojansas. Juodakis Rekrutas. Kuningaikštukas. Užtrinos Ant Vado Kojų.

Antrame Tome telpa šie dalykai: Jokamanda Pas Kuropatkin'ą. Šiupinys. Fermentai. Ginkluotas Ramumas. Priežastis ir Pasekmės. Šliubas. Prieš Mušį Kaip Tai Dailu Per Karę. Naktis Prieš Išauštant. Šamilio Ainis. Teismas. Tulei-Shanas. Dievo Perkunas. Lenktynės.

Iš viršpaminėtos įtalpos jau aišku, kad šis veikalas yra labai užimantis. Pirmas Tomas turi 289 puslapius, Antras Tomas — 246 pusl. Viso 535 puslapiai skaitymo. Tai milžiniška kningas už tuos piningus.

Kraujo Sėją galima gauti ir atskiriom kiekvieną tomą. Kaštuoja su prisiuntimu po \$1.00. Užsisakant abudu tomu kartu, kaštuoja tik \$1.50. Su užsakymu reikia ir piningus prisiųsti, išperkant money orderį išrašant šitaip:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th STR., NEW YORK, N. Y.